

Szerkesztési iroda:

Nagyberek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
kerek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1913.

XLII. évfolyam, 241. szám.

Hétfő, október 20.

Helyes utra tértek.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, okt. 20.

Annyi már az eddig elibünk hömpöly-
gött botrány-áradatból is feltétlenül bizo-
nyos, hogy Tisza István gróf az egész
margitszigeti ügyben makulátlanul tiszta
és intakt, ugy magánszemélyében, mint a
politikai erkölcsök nézőpontjából.

Nincs az a legkényesebb kaszinói be-
csületbíró, amely őt még csak árnyéká-
val is merné illelteni a gyanunak. Hogy
az ellenzék komolyabb része is ezt a hig-
gadt, tárgyilagos véleményt szúrta le ön-
magának, erre vall Apponyi Albert gróf-
nak egyik esti lapban megjelent nyilatko-
zata, mely szóról-szóra így hangzik:

Ha a margitszigeti ügyből kifolyólag
az ellenzék akciót indít, ez nem azt jelenti,
hogy helyteleníti Tiszának azt az elhatá-
rozását, hogy a játékbank-vállalatnak az
elődje által ígért koncessziót meg nem
adta. Ezt önmagában csak helyeselni tu-
dom, — mondja Apponyi. Abban pedig,
hogy az előzőleg történetben Tiszának
volt-e valami része, az egymásnak ellent-
mondó nyilatkozatok alapján Apponyi
nem tud eligazodni. Tehát nem is a Tisza
ellen kihelyezett támadás vagy botrány-
hajhászás végett és miatt megy be az el-
lenzék a parlamentbe, hanem „a lojális
politikai mérkőzés” céljából, melynek
hiánya már-már a polgárháborúval rokon
hangulatokat honosított meg a politikai
küzdelemben.

Igy Apponyi. Ez higgadt, okos és lo-
jális ellenzéki beszéd. Az már aztán vég-
képpen mellékes, hogy a maga utjának
egyengetéséhez minő formákat keres és
választ az ellenzék. Hogy megvárja-e, míg
a Ház elnöksége saját elhatározásából
hívja össze a Házat, vagy pedig, hogy az
ellenzék hatvannál több képviselő aláírá-
sával kéri ugyanezt. Mindez merőben kö-
zömbös. Még az is, hogy az összehívó kép-
viselő urak kénytelenek a nevük mellé oda-
írni az aláírás dátumát, amivel akarva
nem akarva elismerik az új házszabályok
érvényességét.

Az is mellékes, hogy az összehívási
írások kérelmet némán, vagy beszéd kísé-
retében nyújtja-e át a négy, vagy több
képviselő, mert hiszen az aláírók nem lesz-
nek hatvannál, sem a benyújtók négynél
kevesebben. Fő az, hogy az ellenzék a
maga egészében bent lesz a Házban s ez-
zel bármiféle ürügy formájában kikerül
abból a zsákutcából, melybe a saját ma-
kaességének helytelen taktikája szorította.

Ez az elhatározás elsősorban magára
az ellenzékre is fontos, mert azt jelenti,
hogy végre valahára a saját életösztöne-
nek engedve a helyes utra tért, másfelől
pedig üdvös az egész parlamenti életre,
mert közügyeket csak a fórumon lehet ko-
molyan és mindent tisztázóan megvitatni.

Csak azután igaza legyen Apponyi
grófnak, hogy ők a lojális mérkőzést kere-
sik s igaza legyen Kluen-Héderváry
grófnak abban a reménységében, hogy az
ellenzék — ha már bemegy — nem azért
megy be a parlamentbe, hogy ott újabb
botrányokat rendezzen. Ki a fórumra! Ez
a helyes út. S ha már rátértek, maradjá-
nak is ott.

Torontálvármegye virilistái.

— A legtöbb adót fizetők névjegyzéke. *) —

Nagyberek, okt. 20.

Torontálvármegye igazoló választ-
mánya most állította össze a legtöbb adót
fizető megyebizottsági tagok 1914. évre
érvényes névjegyzékét, melyet az aláb-
biakban közlünk:

Budisin Sándor földbirtokos Nagyki-
kinda 2069 K 30 f.
Heckler Gyula földbirtokos Kőcse
2053 K 10 f.

Bencez Miksa butorgyáros Nagybecs-
kerek 2048 K 34 f.

Budisin Nika földbirtokos Nagyki-
kinda 2046 K 87 f.

*Dr. Magyar Károly orvos Nagybecs-
kerek 2034 K 18 f. orvostudori okl.
Hirschl Hermann földbirtokos Tisza-
szentmiklós 1987 K 60 f.

Bogdán Márkó kereskedő Nagyki-
kinda 1956 K 24 f.

Blaskovits Mihály földbirtokos Zichy-
falva 1953 K 57 f.

*Mayer Rezső lapszerkesztő Nagy-
berek 1947 K 68 f, lapszerkesztő.

*Dr. Heinermann Alajos orvos Nagy-
berek 1921 K 08 f, orvostudori okl.

Dungyverszki Novák földbirtokos
Óbecse 1919 K 26 f.

*Dr. Brájer Lajos lapszerkesztő
Fiume 1909 K 44 f, államtud. okl.

*Ifj. Bobor Gyula birtokos Budapest
1906 K 38 f, gazdasági okl.

Hirschl Samu földbirtokos Tiszaszent-
miklós 1898 K 36 f.

Gyárfás Ödön igazgató Nagybecs-
kerek 1897 K 53 f.

Jajagin Zsiván földbirtokos Ókeresz-
tur 1897 K 13 f.

*Dr. Kikinday Győző kir. közjzö
Nagykinda 1894 K 78 f, ügyvédi okl.

Winter Bernát bérlő Partos 1886 K
90 f.

Dimitrievics Gyurka földbirtokos
Nagyberek 1866 K 60 f.

Botka Lajos magánzó Budapest 1864
K 13 f.

Milivojevsev Gena földbirtokos Nagy-
nezsény 1841 K 14 f.

Bauer Mihály földbirtokos Garabos
1829 K 54 f.

Jekelfalussy Zoltán földbirtokos Bu-
dapest 1825 K 55 f.

Genesy Gyula földbirtokos Nagyki-
kinda 1812 K 37 f.

Sierbán János földbirtokos Budapest
1802 K 36 f.

Glavas Izidor földbirtokos Aracs 1797
K 17 f.

Schwartz Dávid kereskedő Nagyki-
kinda 1794 K 79 f.

Heitzmann György földbirtokos Sze-
ged 1789 K 44 f.

Messinger Hugó kereskedő Nagyki-
kinda 1782 K 52 f.

Messinger Zsigmond kereskedő Nagy-
kikinda 1782 K 52 f.

Tenner Ignác kereskedő Billéd 1768 K
12 f.

Freund Lajos kereskedő Nagybecs-
kerek 1754 K 31 f.

Ityurup Nika földbirtokos Melencez
1744 K 29 f.

Nikolits Szvetozár földbirtokos Me-
lencez 1741 K 25 f.

Demkó Vidor osztr. m. bank. hely.
főnök Nagyberek 1734 K 92 f.

Tatarin Sándor földbirtokos Kanak
1720 K 33 f.

*Dr. Pap Dezső birtokos Alsóelemér
1718 K 86 f, jogtudori okl.

Kyri Péter földbirtokos Nagyszent-
miklós 1699 K 69 f.

Bunyevác Obrád földbirtokos Aracs
1683 K 46 f.

*Dr. Annau Ernő ügyvéd Nagybecs-
kerek 1674 K 06 f, ügyvédi okl.

Budisin Józsa földbirtokos Nagyki-
kinda 1655 K 30 f.

Zeitler Rudolf földbirtokos Makó 1633
K 17 f.

Orsó Gáspár jegyző Bégaszentgyörgy
1649 K 23 f.

Simonsits Andor földbirtokos Kőcse
1647 K 75 f.

Buzogány József földbirtokos Török-
becse 1636 K 81 f.

Tellecsky József földbirtokos Nagyki-
kinda 1630 K 89 f.

Somló Jakab földbirtokos Dócz 1627
K 87 f.

Oldal Antal takpt. igazg. Nagybecs-
kerek 1620 K 22 f.

Pencz Miklós kereskedő Nagykinda
1615 K 68 f.

Joanovits Alexa földbirtokos Nagyki-
kinda 1608 K 21 f.

Idb. Birg Péter földbirtokos György-
háza 1605 K 15 f.

*Menczer Lipót nyugalmazott megyei
főpénztáros Nagyberek 1584 K 76 f.
gyógyszerészi okl.

Theodorovits Sándor földbirtokos
Számos 1579 K 66 f.

Vuits János földbirtokos Zenta 1573
K 44 f.

Weidlinger Benő földbirtokos Szanád
1569 K 37 f.

Friedmann Manó szeszgyáros Pészak
1562 K 60 f.

Kohn Márton szeszgyáros Pészak
1562 K 59 f.

Pirosi Szilávy János földbirtokos Uj-
vidék 1559 K 97 f.

Novakov Lyubkó földbirtokos Mokrin
1559 K 75 f.

Theodorovits Gávra földbirtokos To-
rontáludvar 1549 K — f.

*Erdős Béla tanár Nagyberek
1537 K 62 f, tanári okl.

József főherceg földbirtokos Buda-
pest 1536 K 59 f.

Raity Zsiva földbirtokos Törökbecse
1536 K 08 f.

Haidegger Ödön magánzó Nagybecs-
kerek 1533 K 60 f.

Dr. Telbisz Imre kir. közjzö Temes-
vár 1524 K 67 f.

Mihajlovits Péter magánzó Nagybecs-
kerek 1519 K 69 f.

Lakovics Száva földbirtokos Szeke-
rény 1513 K 93 f.

Ifj. Dippong József téglagyáros
Nagykikinda 1506 K 53 f.

Máties János földbirtokos Ópáva 1505
K 43 f.

Dr. Dózsa Sámuel vm. főügyész
Makó 1502 K 73 f.

Zsiross József ügyvéd Módos 1497 K
09 f.

Dr. Kardos Sámuel ügyvéd Nagy-
berek 1494 K 21 f.

Sztankovits Szvetozár mérnök József-
falva 1480 K 16 f, mérnöki okl.

Prandell Rezső kereskedő Nagybecs-
kerek 1472 K 46 f.

Bäcker Mátyás földbirtokos Zsom-
bolya 1464 K 92 f.

Illjevits Lyubomir földbirtokos Cse-
répalja 1448 K 16 f.

*Dr. Végh Lajos vár. ügyész Nagy-
berek 1438 K 44 f, ügyvédi okl.

*Dr. Diel Károly kórh. főorvos Zsom-
bolya 1432 K 46 f, orvostud. okl.

Prohaszka Éde malomtulajd. Nagy-
szentmiklós 1426 K 32 f.

Neurohr Miklós földbirtokos Garabos
1416 K 30 f.

Eusch István földbirtokos Szárcsa
1405 K 47 f.

Gille Béla földbirtokos Torontálszé-
csány 1397 K 77 f.

Raity Lyuba földbirtokos Felsőttebe
1397 K 74 f.

(Folytatjuk.)

*) A *gal jegyzettek állami adója az 1886. évi
XX. t.-c. 26. §-a értelmében kétszeresen számított.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Október 20.

Barométer esik 758.4. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 18.2 C°. Hőmérséklet: maximum 19-ikén 17.5 C°, min. ma reggel 0.1 C°. Csapadék reggel dér és köd. Felhőzet —. Szélirány és erősség NW1. Jólát a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Dellimanic Lajos főispán ma reggel Filkovic Boldizsár tb. főjegyző, főispáni titkár kíséretében Törökbeesére utazott, ahol a járási főszolgabírói hivatalban vizsgálatot tartott.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével megtartott városi iparhatósági ülésen az iparhatóság a következők részére adott újabb iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Borjanovics Brankónak vendéglőre, Kirtyánszki Szvetozárnak lacikonyhára, Hada Evizának szatócságra.

— **Utóállítás.** A Rezső-laktanyában ma délelőtt 9 órakor az elmaradtak részére utóállítás volt, amelyen polgári elnökként Szilágyi Albert tb. megyei főjegyző, katonai elnökként a közösök részéről Vehnovics Emánuel alezredes, a honvédség részéről Hájós Gyula honvédszázados szerepeltek. Katonai orvosok dr. Baracs Gyula honvédezerorvos és dr. Sura József közös ezredorvos voltak. Referens-tisztek: Geschek János főhadnagy és Bielek Pál hadnagy.

— **A lipcei csata emléke.** A népek csatájának 100 éves évfordulóját nálunk is megünnepele a katonaság. A lipcei csata évforduló napján, szombaton délelőtt 10 órakor a r. kath. plébánia-templomban ünnepi mise volt, amelyet Magyary Pál apátplébános celebrált nagy segédlettel. Az istentiszteleten résztvett a tisztikar vezetésével egy a honvéd, mint a közös legénység, a közös ezred diszszáza pedig a templom előtt az istentisztelet alatt diszszortüzet adott. Este a kaszinóban a tiszték lakomára gyűltek össze.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Petrovics Kornél, a kistoráki gör. kel. plébános fia Marosvásárhelyt sikerrel letette az ügyvédi vizsgát.

— **Köszönet.** Özv. Weisz Izidorné a József kórház könyvtárának több könyvet ajándékozott, azonkívül a kórháznak a gyógykezeléshez szükséges különféle tárgyat is adományozott. Az adományért most ezuton mond hálás köszönetet a kórház igazgatósága.

Dr. Klein Mór főrabbi egy drb, az izr. hitközség által kibocsátott 25 frtos részvényt adományozott a Gyermekbarát-egyletnek, melynek vezetősége ezuton mond hálás köszönetet a nemeslelkű adományért.

— **Temetés.** Nikolajevits Istvánt, Módos község főjegyzőjét szombaton délután 2 órakor temették el a község lakosságának általános óriási részvéte és az összes hivatalok és hatóságok jelenléte mellett. Az elhunytat a gyászháznál dr. Schimpl János meleg szavakkal bucsuztatta el. Majd a módosi járás jegyzői karának tagjai a koporsót a gör. kel. templomba vitték, ahol az egyházi aktust fényes papi segédlettel Alexits Iván gör. kel. lelkész végezte. Innen a menet a temetőbe indult, hol megható szavakban a jegyzői kar nevében Schira Károly istvánföldi jegyző bucsuztatta el az elhunytat.

— **A huszszora ellen.** — Felállítják a hatósági mészárszéket. Miután a nagybecskereki mészárosok és hentesek a huszszora árából nem akarnak engedni, hanem tovább is nyuzni akarják a közönséget, a város hozzálat az energikus rendszabályokhoz. Így a szombaton tartott tanácsülés kimondta, hogy a város most már felállítja a hatósági mészárszéket. A tanács egyben megbizta a polgármestert, hogy a hatósági mészárszék fölállítása iránt haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket. Hisszük, hogy a város vezetőségének ez az üdvös, szociális intézkedése majd észretériti a mészárosokat.

— **Elhunyt plébános.** A esanádi egyházmegyének ismét gyásza van. Ugyanis tegnapelőtt rövid betegeskedés után meghalt Daruváron Glasz Mihály nyugalmazott daruvári plébános. Az elhunyt plébános 1832-ben született Lovrinban, tehát nyolevanegy éves volt. 1857-ben szentelték fel és ekkor Csátádra került, majd Kisőszre segédplébánosnak nevezték ki, ahonnan Daruvára lett plébánosi minőségben áthelyezve. Glasz Mihály 1909-ben lépett nyugalomba. Az öreg és köztiszteletben álló ur napokkal ezelőtt meghült. Szervezete nem tudott a betegségnek ellentállni és csakhamar meghalt.

— **Lelkész-beiktatás.** Kevevárán új református egyházközség alakult, melynek lelkészét, Sebestyén Bélát a napokban iktatták ünnepélyesen hivatalába. A beiktatást Futó Zoltán esperes végezte. A panosovai és hertelendyfalvai ref. egyházakat külön küldöttségek képviselték. Az ünnepséget 80 terítékes bankett fejezte be.

— **Tűz.** Ma délelőtt tíz óra körül az első kerületben a Szent István-utcában tűz ütött ki, amelynek Czveity György háza esett áldozatul. A tűz a nádfödélű házon hamar elharapódzott, úgy, hogy mire a tűzoltók a tűzhöz kivonultak, a ház teteje már javarészt leégett. Így a tűzoltók csak a tűz lokalizálására szoritkoztak, ami sikerült is s délre eloltották a tüzet.

— **A kolera.** A kolera újabban megint megjelent a vármegye két községében. Az egyik község Bánlak, ahol, mint jelentették, egy átutazó krassószörénymegyei munkás betegedett meg és meghalt. Erről a bakteriológiai vizsgálat megállapította az ázsiai kolerát. A másik község Araes, ahol Vörös Istvánné 57 éves munkásasszony betegedett meg. Itt ma a bakteriológiai vizsgálat szintén ázsiai kolerát állapított meg. Egyébként a vármegyében most mindössze két kolerabeteg van még: Csentan egy gyermek és a most Araeson megbetegedett asszony.

— **A borítal- és husfogyasztási adó.** A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság közli, hogy Torontáltorda község borítal- és husfogyasztási adójára f. évi okt. 22-ikére és Katalinfalva borítal- és husfogyasztási adójára okt. 22-ikére kitűzött arlejtést visszavonja, miután a két község az adókat időközben megváltotta.

— **Kutba ugrott.** German Ferenc eleméri földmives felesége szombaton este a házuk udvarán levő kutba ugrott s mire észrevették és kihúzták, már halott volt. Az öngyilkos asszony betegen feküdt s férjét elküldve hazulról, kikelt az ágyból s így követte el az öngyilkosságát. Tette nek oka állítólag családi viszálykodás.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle kályiságban d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Művészet, irodalom.

(*) **A hónapos szoba.** Farkas Imre a lírai mezőkről néha kirándul a drámaírás tövisei térségeire, de ezek a kirándulásai még eddig egyszer sem sikerültek. Mézes lírája a színpadon együgyűséggé válik, olyan tartalmatlan és lapos lesz a színpadon, hogy a közönség szinte fáradtan várja, hogy vége legyen a sok üres beszédnek. A hónapos szoba, Farkas Imrének ez a legújabb vígjátéka megbukott a fővárosban is s nem kellett nálunk sem. Pedig maga az előadás gondos volt s a szereplők ambícióval játszottak. Pompás figurát nyújtott Szécsi Ferenc az angol-török komornyik szerepében, kedvesen játszott Komáromi Gizi s igen jóízű volt Árkossy és Tomborné. Tábori Imre, ezuttal azonban nem találta bele magát az író szerepébe s színfalhasogat stílusban játszott. Benes Ilona sem tud szerepeibe beleilleszkedni. Kertész Dezső a muzsikust elég kifejezően és találóan játszotta. A színház tele volt, de a közönség alig érdekelte a darab.

(*) **Éjjel az erdőn.** Rákosi Jenő ismert népszínműve nem nagy közönséget vonzott tegnap a színházba, de maga az előadás sem tartozott a legjobbak közé. Meglehetősen vontatott volt és többször erős zökkenések zavarták meg. A szereposztás sem volt szerencsés, mert énekeltnél csak azt kellene, akinek ahhoz való hangja van. Az egyes szereplők közül kiemeljük Árkossy Vilmost, a társulat e kiváló tagját, aki a gögös, kemény parasztot markáns erővel alakította meg. Mellette kitűnő volt Szécsi a pesti uracs szerepében és Binder Károly, aki különösen szép énekével aratott tetszést. Jók voltak azonkívül Szécsi Emma, Árkossyvá, Tábori és Garay Mici is. Utóbbi elismerésre méltóan játszott, de éneke nem volt kielégítő. Mészáros Pistát pedig egyáltalában nem kellene énekes szerepben felléptetni, mert ez csak az előadás rovására van. (W.)

(*) **Szüllők Lapja.** A gyermeknevelés nagyfontosságú lap indult meg ma a fővárosban. A Bárczy Istvánné Gyermekház Egyesület „Szüllők Lapja” címen újságot ad ki a szüllők számára, hogy a család és iskola között az oly igen kívánatos kapcsolatot megteremtse. A lapot Hada József székesfővárosi isk. igazgató szerkeszti. Első száma gazdag tartalmú bizonyára nagy rokonszenvvel fogadják a szüllők s mindazok, akik az iskola, a kultúra iránt érdeklődnek. A „Szüllők Lapja”-ban Bárczy Istvánné ír az iskola és szüllők egymáshoz való viszonyáról, Rákosi Jenő főrendiházi tag „Gyermekház” címen mondja el nemes gondolatait, dr. Bókay János egyetemi tanár, a kiváló gyermekorvos adja a csecsemőápolásra a szüllőknek megszívlelendő tanácsait, Schusehny Henrik dr. orvos, az egészségtan tanára a vörheny ellen való védekezésre oktatja a szüllőket, Tuba Károly ismert poéta verse, Földes Géza kedves tárcája, dr. Szabó Viktor, Kuttner Miklós, Székely Lajos, dr. Fáy Miklós tisztiorvos, Bihari Méri, Erős Jenő közleményei, nagy, gyakorlati kérdésekről szóló írásai mind-mind változatossá, érdekessé, hasznossá teszik a lapot. Igaza van Bárczy Istvánnéknak abban, amit e lapba ír: „Az érdemes munkát a szüllők halálja fogja kísélni.” Szerkesztőség VI., Felső erdősor 21. Kiadóhivatal Központi Városház II. em. 197.

(*) **Egy szegény fiu története.** Dánielné Lengyel Laura új ifjúsági regénye, melynek közlése nemrég indult meg Sebők Zsigmond és Benedek Elek képző gyermeklapjában, a Jó Pajtás-ban, hétről-hétre nagyobb érdeklődést kelt a kis olvasók között érdekes meséjével, tiszta, nemes levegőjével a legkiválóbb magyar ifjúsági regények egyikének ígérkezik. A Jó Pajtás legújabb száma közli ezenkívül Feleki Sándor, Rudnyánszky Gyula és Endrőli Béla verseit, Zsoldos László elbeszélését, Dörmögő Dömötör a cserkészfiukkal tuta-jon viselt dolgainak mulatságos elbeszélését Sebők Zsigmondtól. Egy érdekes angol elbeszélést, cikk, mely a szén keletkezéséről szól, a változatos Kis krónikarovat, a legutóbbi napoknak a gyermeke-

ket érdeklő aktualitásairól, Zsiga bácsi mókája, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

TÁVIRATOK.

Ultimátum Szerbiának.

A monarchia jegyzéke. — Nyolc napi határidő. — Az ultimátum hatása. — Krobotin a királynál. — A tőzsde. — Koronajáradék: 79.30.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Most már elhatározott dolog, hogy monarchiánk nem türi tovább Szerbia provokációját s ultimátumszerű jegyzéket intézett Szerbiához, amelyben nyolc napi határidőt szab csapatainak Albániából való visszavonására. A monarchiának ez az erélyes föllépése természetesen nagy kavargást okozott Belgrádban s bár ma még ellentmondó jelentések érkeznek Szerbia álláspontjáról, de minden valószínűség szerint Szerbia a kitűzött határidőre teljesíteni fogja a monarchia követelését, mert ellentállásával, tekintve a még mindig bizonytalan balkáni állapotokat, mindent elveszíthet.

Mai jelentéseink a következők:

A monarchia jegyzéke. — Nyolc napi határidő.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **A hivatalos es. és kir. távirati irodát felhatalmazták annak közlésére, hogy Störk belgrádi osztrák-magyar ügyvivőnek a belgrádi kormánynál tett lépése szombatán délben történt s ettől fogva számítódik az a nyolcnapi határidő, amelyen belül Szerbiának ki kell üríteni Albániát.**

Az ultimátum hatása Belgrádban.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mint ide Belgrádból táviratozzák, Pasics miniszterelnök szombaton este megjelent a konakban Péter királynál, akinél azonnal tanácskozás volt a monarchia ultimátuma dolgában. A tanácskozáson a királyon és a miniszterelnökön kívül résztvett Sándor trónörökös és a hadügyminiszter.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A hadügyminiszter kijelentette a királynak és a trónörökösnek, hogy a határ biztosítása dolgában minden felelősséget elhárít magáról, ha feladják az Albániában megszállt stratégiai pontokat. Azt hiszik, hogy a szerb kormány ilyen értelmű tiltakozással eleget tesz Ausztria-Magyarország követelésének.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: **A szerb sajtóiroda közli a lapokkal, hogy a kormány elutasító választ fog adni Ausztria-Magyarországnak.**

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, politikai körökben két-három nap múlva várják a szerb kormány választ, amelyről azt hiszik, hogy kielégítő lesz.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: **Egész bizonyosra vehető, hogy a szerb kormány eleget tesz Ausztria-Magyaror-**

szág követelésének, mert a szerb nép már belefáradt a háboruba s békére van szüksége.

Krobotin a királynál.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Krobotin hadügyminiszter ma délelőtt 11 órakor különkijelölésen volt a királynál. A kihallgatás tárgyát a szerb konfliktus és az osztrák kivándorlási botrány képezte.

A tőzsde. — Koronajáradék: 79.30.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsde a szerb konfliktus miatt ismét igen nyomott volt s különösen a koronajáradék újabb áresése képezte a szenzációt. A koronajáradék ugyanis ma még a multkori riasztó áresésen is túltett, mert ma 79.30 árfolyamra esett. A déli záratkor egyébként a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 815, Osztrák Hitel 620, Koronajáradék 79.30, Osztrák-Magyar Államvasut 684, Jelzáloghitelbank 417, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 278, Magyar Bank 542, Kereskedelmi Bank 3700, Rimamurányi 673, Salgótarjáni 741, Általános kőszénbánya 1027, Közuti Vasut 633, Villamos Vasut 354, Adria —.

A MINISZTERELNÖK ÉS AZ ELLENZÉK.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt tegnap este igen népes volt s megjelent a körben Tisza István gróf miniszterelnök is. Itt beszélgetés közben Pongrácz János báró képviselő ezt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz:

— Ha az ellenzék nem vesz részt a delegációs tagok választásában, rá kell-e jelöltjeikre szavazni?

— Természetesen — válaszolta a miniszterelnök. Ha az ellenzék közli jelöltjeit, azt nekünk respektálni kell s megválasztjuk jelöltjeiket. Kicsinyes eszközökre és bosszantásokra nem figyelhetünk. Nekünk nobilisoknak kell lenni.

— De mégis furcsa, hogy én rászavazok azokra, akik engem szídnak.

— Ha téged szídnak, más módon lehet megfelelő elégtételt venni. A parlamentben ilyenek fölé kell emelkedni.

A KÉPVISELŐHÁZ ÖSSZEHÍVÁSA.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzéki pártok részéről a képviselőház összehívását kérő ívet ma zárják le. Az ívet eddig 69 ellenzéki képviselő írta alá. A képviselőházat különben mindentől eltekintve, szombatra ugyis ülésre hívják össze.

A HORVÁT HELYZET.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök meghívására ma Budapestre érkezett Rakodczay volt horvát bán és Medákovics Bogdán, a horvát-szerb koalíció elnöke. Délben 12 órakor Rakodczayt, 1 órakor Medákovicsot fogadta a miniszterelnök, aki hosszasan tanácskozott velük a horvát helyzet dolgában. Ugy Rakodczay, mint Medákovics délután meglátogatták Skerlecz Iván báró királyi biztost a Vöröskereszt-körházban.

A SZOCIÁLDEMOKRATA-PÁRT KONGRESSZUSA.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szociáldemokrata-párt tegnap kezdette meg idei országos pártgyűlését Garbai Sándor elnökle-

alatt. Eddig az általános sztrájk ügyét tárgyalták s a vitában számos szónok vett részt.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10.65
Buza (1914 áprilisra)	11.42
Rozs (1914 áprilisra)	8.15
Zab (októberre)	7.54
Tengeri (1914 májusra)	6.41

148a-26 17

A tudomány mai álláspontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Ópáva község előljáráóságától.
635—913. szám. 834—3.2

Árlejtési hirdetmény.

Ópáva község képviselőtestülete egy mélykutatnak furását határozta el. Felhívtnak a vállalkozók, hogy írásbeli ajánlataikat f. évi október hó 25-ig a község jegyzői hivatalához adják be.

Az árlejtési feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Ópáva, 1913 október 14.

Markucz Márk, jegyző.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, illusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425—x.54

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 76 fillér,

vörös „ 72 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

820—x.4

Rendkívül olcsó árak.

Üljön meg! Kíváncsi női szívenkeltők.

**Ha még nem vett a fiának egy
kötött öltönyt**
akkor próbálja meg. Tartós, higiénikus, elegáns!
Fiu- és leány Sweater, női figaró stb. óriási választékban

WEHNER GYÖRGY divatáru-cégnél **NAGYBECSKEREK.**
124-47.9

Ópáva község előljárásgától.
6365-913. szám. 833-3.1

Árlejtési hirdetmény.

Ópáva nagyközség utcajárdóinak téglalabor-
kolattal való ellátására nyilvános árlejtést hirdet.
A tervezett burkolat körülbelül 1600 m².
Felszólítottak a pályázni óhajtok, hogy
zárt írásbeli ajánlataikat f. é. október hó 25.
d. e. 9 órájára, amely napon szóbeli árlejtés
is meg fog tartatni, az alulírott községelőljárá-
sághoz nyújtsák be.

A pályázatban feltüntetendő összeg vagy
egységár az esetben, ha az összes anyagot
(első minőségű burkolati téglá) a vállalkozó
adja és külön összeg vagy egységár, ha az
anyagot a község szállítja.

A pályázók kötelesek 300, azaz háromszáz
korona bánatpénzt letenni, amely összeg
a munka elnyerésével a vállalati összegnek
10%-ára egészítendő ki. A feltételek a község-
házán bármikor megtekinthetők. A képviselő-
testület fentartja a jogot, hogy a beérkezett
pályázatokatól függetlenül szabadon választhat.
Ópáva, 1913. évi október hó 16-án.

Markucz Márk,
közs. jegyző.

Torontálvármegye alispánjától.
29545-913. szám. 827-3.2

Ösztöndíj hirdetmény.

Torontálvármegye kezelése alatt álló
„Damaskin István”-féle alapítvány három
egyenként 700-700 (hétszáz-hétszáz) koronás
ösztöndíj állomására pályázatot hirdetek.

A három ösztöndíjra oly torontálmegyei
illetőségi, illetve lakos tanulók pályázhatnak,
akik az elemi iskola elvégzése után valamely
alsóbb rendű kereskedelmi, ipari vagy gazda-
sági szakiskolába lépnek vagy léptek. A németi
középségi illetőségi pályázók elsősorban vétetnek
figyelembe.

Az elnyert ösztöndíjat a kedvezményezet-
tek, ha kifogástalan magaviseletet és megfelelő
szorgalmat, valamint előmenetelt tanúsítanak
a tanfolyam bevégeztéig és még ezután is egy
évig élvezhetik.

Az ösztöndíjasok kötelesek előmenetelüket
minden év végével iskolai bizonyítvánnyal
igazolni.

Az ösztöndíj az ösztöndíjas által látoga-
tott iskola igazgatójának ellenjegyzésével ellá-
tott nyugta alapján félévi utólagos részletekben
fizetetik ki.

A pályázati kérvények 1913. évi november
10-ig és pedig hivatalomnál adandók be.

A kérvényhez csatolni kell a születési
anyakönyvi kivonatot a községi illetőségi, illetve
állandó tartózkodási bizonyítványt.

A legutolsó évi iskolai bizonyítványt, látoga-
tási bizonyítványt azon iskola igazgatóságá-
tól, melynek a pályázó tanulója.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 17-én.
Jankó s. k., alispán.

Schwarcz Lipót

— zsidó (Tandler) —
Nagybecskerek, Ötvös-utca
Linyacski-féle házban, a nagyhíd mellett.
Vesz használt férfi- és gyermek-
ruhát, cipőt, kalapot és fehér
neműt, továbbá tisztí egyenruhát,
u. m.: köpeny, zubbony, nadrág
és sapkát, használt butort és ágy-
— neműt megfelelő árért. —

A hívás egy levelező-lap által is történhetik.

822-3.3

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli
és vidéki közönség szíves
tudomására hozni, hogy a
városi kertészetben — hely-
szüke miatt — igen szép

szoba-növények cserepes nyíló-virágok, u. m.:

gyönyörű chrysanthemumok,
cyclomének, ficusok, dracae-
nok, legyező és phönix pálmák,
szobafenyők (arancoria) stb.

jutányos áron beszerezhetők

Mindszentekre az élővirágok és
a koszorúknak oly mennyiségével
rendelkezem, hogy bárkivel a versenyt
felvehetem. Ne mulassza el tehát a nagy-
érdemű közönség működéséről meg-
győződést szerezni, nálam egész kiállítás
tekinthet meg a különféle növényekből.

A fentnevezett növények kizárólag a városi kerté-
szetben Amerika-rész Bajza-u. 8. sz. a. kaphatók

További szíves pártfogást kér

829-6.2

Oláh Gábor

városi főkertész.

Megyei és városi telefon-szám 309.

Nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság.

3655-913. szám. 838-2.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispán-
ság közhírré teszi, hogy a mozsori határban
fekvő ugynevezett „Komonyiszigeti nemesfűz-
telep” s az ehhez tartozó, de a felsőmuzslyai
határban fekvő épületekkel felszerelt beltelek
haszonbérbeadása tárgyában f. é. november hó
3-án d. e. 10 órakor a komonyiszigeti nemes-
fűztelephez tartozó beltelken levő hivatalos
helyiségben (3-as számú tiszai gátórház mel-
lett) nyilvános árverést tart, melyen a fent
említett ingatlan az épületekkel együtt a leg-
többet ígérőnek bérbe adatni fog.

Bértartam 1913. évi október hó 1-től kez-
dő és 1919. évi szeptember hó 30-án vég-
ződő hat év.

Kikiáltási ár, mint évenkénti haszonbér
4200 korona.

Az ingatlan az ártérben fekvő 33 hold
655 □-öl betelepített nemesfűzből, 198 hold
237 □-öl ártérben fekvő szántó, legelő, kaszáló,
füzerdő, vadfűzes és haltenyésztésre kiválóan
alkalmas vízterületből, továbbá a mentesített
oldalonn levő bekerített és beépített területből
áll, melyen egy 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1
előtér, 1 verandából álló tisztalak, egy három
szoba, 1 konyha, 1 istálló, 1 raktár, 1 kocsi-
szin, 1 baromfiólat magában foglaló épület,
egy különálló sertés- és baromfió, egy külön-
álló jégverem, egy különálló pince, két külön-
álló árnyékszék és egy szivattyús kut van.

Árverelő tartoznak a kikiáltási ár 10%-át
az árverés előtt készpénzben letenni. Árverés
az aradi m. kir. jószágigazgatóság jóváhagyá-
sának fenntartásával tartatik meg. Utóajánlatok
figyelembe nem vétetnek. Részletes feltételek
a nagybecskereki kir. kincstári ispánságnál
megtekinthetők.

Bérbeadó kincstár fenntartja magának a
jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tet-
szése szerint szabadon választhat, esetleg az
ajánlatokat minden indokolás nélkül vissza-
utasíthassa.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 17-én.

Magyar királyi kincstári ispánság.

Menyhárh, kincstári ispán.

1425. Bvk. 1913. sz.

842-1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1912.
évi 11007. számú végzésével megkeresett nagy-
becskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1402.
számú végzése folytán Módosi Népbank Rész-
vénytársaság javára 369 korona 60 fillér tőke-
követelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégi-
tési végrehajtás folytán 1913. évi június hó
27. napján felülfoglalt és 4000 koronára becsült
ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak
Nagybecskereken Erzsébet-híd alatt a Béga-
folyón leendő megtartására határidőül 1913.
évi október hó 24. napjának délután 3 óraja
kitűzetik, az 1913. évi V. 1402/3. sz. a. k. vég-
zés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelöl-
lése: egy gabonaszállító burcellahajó.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20.
§-a értelmében még a következő foglalta-
tok részére is elrendeltetett:

Nagybecskereki takarékpénztár javára 800
K. és 2000 K. s jár. erejéig, Daun Gyula és
Gyukits Jóca javára 840 K. 01 f. és 1280 K.
s jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi október hó
6. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

M. kir. kincstári urad. ispánság Nagybecskerek.
3481-913. szám. 841-1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki magy. kir. kincstári
ispánság közhírré teszi, hogy Csenta község
határában fekvő Kulpini kincstári birtok 85 hold
305 □-ölet kitevő részletén felesmüvelés alatt
álló tengeri, mohar és kölestermésnek a kincs-
tárt megillető feleresze f. é. október hó 24-én
Csenta község határában fekvő fentemlített
birtokrészen a helyszínen reggel 9 órakor nyil-
vános árverés útján a legtöbbet ígérőnek kész-
pénzfizetés ellenében eladatni fog.

Az árverés 3 holdas részletek felestermé-
sére külön-külön tartatik, kikiáltási ár a kincs-
tárt megillető fele termésre összesen 3205 kor
Nagybecskerek, 1913. évi október hó 16-án.

Magyar királyi kincstári ispánság.

Menyhárh, kincstári ispán.

Perlasz község előljárásgától.
1193-913. szám. 824-3.3

Vásár-hirdetmény.

A perlaszi legközelebbi országos vásár
folyó évi november hó 8-án és 9-én fog meg-
tartatni. Állatok csak szabályszerű marhalevéllel
bocsájtatnak a vásártérre. A kocsi elé fogott
lovak is ellátandók marhalevéllel.

Mindennemű állatok felhajtása szabad;
állatok felhajtása a vásártérre csak folyó évi
november hó 8-án reggel 5 órakor engedtetik
meg, előbb a vásártérre menni büntetés terhe
alatt tilos.

A községi előljárásgától.

Bégaszentgyörgy község előljárásgától.
1636-913. szám. 831-1.1

Hirdetmény.

Bégaszentgyörgy község 1913 évi október
hó 30-án d. e. 10 órakor a község tanács-
terében nyilvános árverésen bérbeadja 1914.
évi január hó 1-től három évre a községi
nagyvendéglőt.

A közelebbi bérleti feltételek az árverés
napjáig a községi jegyzői irodában megtekin-
thetők.

Bégaszentgyörgyön, 1913 október hó 17-én.

Községi előljárásgától.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573-x.37

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank” főkönyvelője.